

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO NR. IX-1691
5, 6, 10, 13, 22, 29, 30, 33, 36 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
32 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMAS**

2023 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Dalyvis turi teisę:

- 1) rinktis kitą negu jo gimimo datą atitinkantį tikslinės grupės pensijų fondą ar kitą pensijų kaupimo bendrovę;
- 2) gauti iš pensijų kaupimo bendrovės informaciją apie jo pensijos sąskaitoje įrašytus pensijų fondo vienetus ir jų vertę, lėšų investavimo strategiją ir pagal ją gautą investicinę grąžą, pensijų kaupimo bendrovės ir pensijų fondo audito išvadą ir kitą šio įstatymo nustatytą informaciją;
- 3) ~~ne ilgiau kaip 12 mėnesių (iš karto ar dalimis) per visą dalyvavimo pensijų kaupime laikotarpį~~ **kas trejus metus neterminuotai** sustabdyti pensijų įmokų pervedimus į pensijos sąskaitą šio įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka;
- 4) gauti šiame įstatyme nustatytas pensijų išmokas pagal savo vardu sukaupto pensijų turto dydį;
- 5) šio įstatymo nustatyta tvarka nukelti pensijų išmokos mokėjimo pradžią;
- 6) testamentu palikti jam priklausančią pensijų turto dalį;
- 7) kitas šiame ir kituose įstatymuose, standartinėse pensijų fondų taisyklėse ir pensijų kaupimo sutartyje nustatytas teises.“

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Nuo 2019 m. sausio 1 d. ~~kas trejus metus~~ pilnamečiai asmenys, kurie įtraukimo į pensijų kaupimą metų sausio 1 dieną yra jaunesni kaip 40 metų amžiaus ir Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir socialinio draudimo išmokų gavėjų registre yra duomenys apie jų draustumą įtraukimo į pensijų kaupimą metų sausio 2 dieną, įtraukiami į pensijų kaupimą. Pensijų įmokos už įtrauktus į pensijų kaupimą asmenis pradedamos skaičiuoti nuo įtraukimo į pensijų kaupimą metų liepos 1 dienos.“

3 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Asmuo tampa tos pensijų kaupimo bendrovės, į kurios valdomą pensijų fondą pereina, valdomo pensijų fondo dalyviu nuo prašymo pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą įregistravimo Dalyvių ir sutarčių registre dienos. Padariusi atitinkamus įrašus Dalyvių ir sutarčių registre, VSDF valdyba, suderinusi informacijos pateikimo tvarką su pensijų kaupimo bendrovėmis, elektroniniu būdu apie tai per 3 darbo dienas informuoja abi

pensijų kaupimo bendrovės, nurodydama, į kokį (iš kokio) pensijų fondą (fondo) pereina dalyvis, o jeigu dalyvis gauna periodines pensijų išmokas, ir informaciją apie tai, kad dalyvis yra periodinių pensijų išmokų gavėjas. Jeigu asmeniui identifikuoti ir dalyvio prašymui įregistruoti pateikti duomenys yra netikslūs ar jų nepakanka, VSDF valdyba turi teisę atsisakyti registruoti dalyvio prašymą pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą. Atsisakiusi registruoti prašymą pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, VSDF valdyba apie tai per 3 darbo dienas informuoja pensijų kaupimo bendrovę, kuriai asmuo pateikė prašymą, nurodydama atsisakymo priežastį.“

4 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 13 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Dalyvis turi teisę **kas trejus metus Vyriausybės nustatyta tvarka neterminuotai laikinai, ne daugiau kaip 12 mėnesių ir ne trumpesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui, per visą dalyvavimo pensijų kaupime laikotarpį**, sustabdyti pensijų įmokų pervedimą. Apie numatomą pensijų įmokų sustabdymo pradžią ir sustabdymo trukmę (kalendoriniais mėnesiais) dalyvis privalo informuoti pensijų kaupimo bendrovę likus ne mažiau kaip 30 kalendorinių dienų iki numatomo pensijų įmokų sustabdymo pradžios. Pensijų įmokos sustabdomos nuo kalendorinio mėnesio, einančio pasibaigus šioje dalyje nurodytam 30 kalendorinių dienų terminui, pirmos dienos.“

5 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„1. Atskaitymai iš pensijų turto pensijų kaupimo bendrovės naudai gali būti daromi tik laikantis šiame įstatyme ir pensijų fondo taisyklėse nustatytų dydžių.

2. Iš pensijų turto galima daryti tik šiame įstatyme numatytus atskaitymus, jeigu jie yra numatyti pensijų fondo taisyklėse. Valiutos keitimo sąnaudos, atsiradusios dėl pareigos valiutų sąnaudas buhalterinėje apskaitoje pripažinti pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 5 straipsnį, taip pat dengiamos iš pensijų turto. Visos kitos pensijų fondo taisyklėse nenumatytos arba nustatytus dydžius viršijančios išlaidos turi būti dengiamos iš pensijų kaupimo bendrovės turto.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti atskaitymai iš pensijų turto pagal kiekvieną pensijų kaupimo sutartį su pensijų kaupimo bendrove per metus gali sudaryti ne daugiau kaip:

1) nuo 2019 m. sausio 1 d. — 0,8 procento pensijų fondo grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės;

2) nuo 2020 m. sausio 1 d. — 0,65 procento pensijų fondo grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės;

3) nuo 2021 m. sausio 1 d. — 0,5 procento pensijų fondo grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės;

4) 0,4 procento pensijų fondo grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės, kai pensijų kaupimo bendrovės valdomo bendro pensijų fondų turto vidutinė metinė vertė yra 2 500 000 000 eurų arba daugiau;

5) 3) turto išsaugojimo pensijų fonde — 0,2 procento pensijų fondo grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės.

4. *Neteko galios 2020-07-01.*

5. Iš pensijų fondo dalyvių turto atskaitomos netiesioginės išlaidos, kurių baigtinis sąrašas turi būti numatytas pensijų fondo taisyklėse, negali viršyti 0,2 procento pensijų fondo grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės, turto išsaugojimo pensijų fonde — 0,1 procento pensijų fondo grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės.

5 6. Dalyvio perėjimo į kitos ar tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą išlaidas sudaro tik pensijų kaupimo bendrovės patiriamos pensijų sąskaitos uždarymo ir

lėšų pervedimo išlaidos. Šios išlaidos negali viršyti 0,05 procento dalyvio vardu pervedamų piniginių lėšų. Pensijų kaupimo sutarties sudarymo su šiuo dalyviu išlaidos ir kitos pensijų kaupimo bendrovės rinkodaros išlaidos neįtraukiamos į perėjimo į kitos ar tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą išlaidas.

6 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 29 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„1. Pensijų išmokų rūšys, mokėtinos dalyviams atsižvelgiant į jų vardu pensijų fonde sukauptą pensijų turtą, yra šios:

- 1) pensijų anuitetas;
- 2) vienkartinė pensijų išmoka;
- 3) periodinės pensijų išmokos.

2. Pensijų anuitetų rūšys yra šios:

~~1) atidėtasis pensijų anuitetas. Pensijų anuitetų mokėtojas pensijų anuiteto gavėjui, sukakusiam 85 metų amžių, pradeda mokėti ir iki gyvos galvos periodiškai moka pensijų anuitetą. Jo mokėjimas nutrūksta pensijų anuiteto gavėjui mirus. Atidėtasis pensijų anuitetas nepaveldimas;~~

~~2) standartinis pensijų anuitetas. Pensijų anuitetų mokėtojas pensijų anuiteto gavėjui iki gyvos galvos periodiškai moka pensijų anuitetą. Jo mokėjimas nutrūksta pensijų anuiteto gavėjui mirus. Pensijų anuitetų mokėtojas gali siūlyti standartinį pensijų anuitetą su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu. Standartinis pensijų anuitetas nepaveldimas, išskyrus atvejus, kai standartinį pensijų anuitetą su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu pasirinkęs pensijų anuiteto gavėjas miršta nesibaigus sprendime dėl standartinio pensijų anuiteto mokėjimo numatytam garantuojamam mokėjimo laikotarpiui. Už standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu gavėjui dėl mirties neišmokėtų pensijų anuitetų už likusį garantuojamą mokėjimo laikotarpį sumą priklausanti vienkartinė pensijų anuiteto išmoka paveldima Civilinio kodekso nustatyta tvarka. Vienkartinė išmoka apskaičiuojama pensijų anuitetų mokėtojo nustatyta tvarka.~~

1) pensijų anuitetas;

2) pensijų anuitetas su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu.

3. Pensijų anuitetų mokėtojas pensijų anuiteto gavėjui iki gyvos galvos periodiškai moka pensijų anuitetą. Jo mokėjimas nutrūksta pensijų anuiteto gavėjui mirus. Pensijų anuitetas nepaveldimas, išskyrus atvejus, kai pensijų anuitetą su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu pasirinkęs pensijų anuiteto gavėjas miršta nesibaigus sprendime dėl pensijų anuiteto mokėjimo numatytam garantuojamam mokėjimo laikotarpiui. Už pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu gavėjui dėl mirties neišmokėtų pensijų anuitetų už likusį garantuojamą mokėjimo laikotarpį sumą priklausanti vienkartinė pensijų anuiteto išmoka paveldima Civilinio kodekso nustatyta tvarka. Vienkartinė išmoka apskaičiuojama pensijų anuitetų mokėtojo nustatyta tvarka.

~~3. 4. Dalyviui, kurio vardu pensijų fonde sukauptas pensijų turtas kuriam, atsižvelgiant į jo vardu pensijų fonde sukauptą pensijų turtą, apskaičiuota pensijų anuiteto išmoka yra mažesnis e arba lygus i 5000 eurų 10 procentų dalyviui apskaičiuotos socialinio draudimo pensijos arba šalpos pensijos dydžio, taip pat šio straipsnio 6 dalyje nustatyta atveju, šio įstatymo 31 straipsnyje nustatyta tvarka mokama pensijų fonde sukaupto turto dydžio vienkartinė pensijų išmoka. Dalyvis teisę į vienkartinę išmoką įgyja ir šio straipsnio 6 dalyje nustatyta atveju.~~

~~4. Dalyviui, kurio vardu pensijų fonde sukauptas pensijų turtas yra didesnis kaip 5 000 eurų, bet mažesnis kaip 10 000 eurų, šio įstatymo 32 straipsnyje nustatyta tvarka mokamos periodinės pensijų išmokos.~~

5. Dalyviui, kurio vardu pensijų fonde sukauptas pensijų turtas **kuriam, atsižvelgiant į jo vardu pensijų fonde sukauptą pensijų turtą, apskaičiuota pensijų anuiteto išmoka** yra lygus arba didesnis – kaip 10 000 eurų **10 procentų dalyviui apskaičiuotos socialinio draudimo pensijos arba šalpos pensijos dydžio**, pensijų fonde sukauptas pensijų turtas išmokamas tik jam įsigijus pensijų anuitetą iš pensijų anuitetų mokėtojo. ~~Standartinis pensijų anuitetas įsigyjamas už visą dalyvio vardu pensijų fonde sukauptą pensijų turtą, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytą atvejį. Atidėtas pensijų anuitetas įsigyjamas už dalį dalyvio vardu pensijų fonde sukauptų lėšų, jų dydį nustato pensijų anuitetų mokėtojas. Likusi pensijų turto dalis išmokama periodinėmis pensijų išmokomis šio įstatymo 32 straipsnyje nustatyta tvarka.~~

6. Dalyvis, kurio vardu pensijų fonde sukauptas pensijų turtas **kuriam, atsižvelgiant į jo vardu pensijų fonde sukauptą pensijų turtą, apskaičiuota pensijų anuiteto išmoka** yra didesnis kaip 60 000 eurų **25 procentai dalyviui apskaičiuotos socialinio draudimo pensijos arba šalpos pensijos dydžio**, turi teisę **iš pensijų kaupimo bendrovės vienkartinę pensijų išmoka gauti** sukauptą pensijų turto dalį, **kurią sudaro pensijų anuiteto išmokos dalies, viršijančios 60 000 eurų 25 procentus socialinio draudimo arba šalpos pensijos dydžio, suminis dydis**, gauti iš pensijų kaupimo bendrovės vienkartinę pensijų išmoka.

7. Asmuo, įgijęs teisę į vienkartinę pensijų išmoką ar periodines pensijų išmokas pagal šio straipsnio 3 ir 4 dalis, gali vietoj vienkartinės pensijų išmokos ar periodinių pensijų išmokų šio įstatymo nustatyta tvarka įsigyti pensijų anuitetą.

8. Šio straipsnio 3–6 dalyse nurodyti dydžiai, nuo kurių priklauso asmeniui mokėtinos pensijų išmokos rūšis, kas 3 metus indeksuojami vidutinės metinės infliacijos, apskaičiuotos pagal Lietuvos statistikos departamento skelbiamą suderintą vartotojų kainų indeksą, suminių 3 paskutinių kalendorinių metų rodiklį. Euro tikslumu suapvalintus naujus dydžius, pradedant 2023 metais taikomais dydžiais, ne vėliau kaip iki metų, einančių prieš taikymo metus, lapkričio 30 dienos savo interneto svetainėse paskelbia Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir pensijų anuitetų mokėtojas.

9 8. Pensijų anuitetų mokėtojas yra VSDF valdyba. Vienkartinės ir periodines išmokas jų gavėjams moka pensijų kaupimo bendrovės.“

7 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Dalyvis, įgijęs teisę gauti pensijų išmoką, pensijų kaupimo bendrovei pateikia rašytinį prašymą dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo. Pensijų kaupimo bendrovė dalyviui informaciją apie jo vardu sukauptą pensijų turtą ir mokėtinos pensijų išmokos rūšį pateikia remdamasi paskutine paskelbta pensijų fondo vieneto verte. Dalyviui mokėtina pensijų išmokų rūšis nustatoma vadovaujantis šio įstatymo 29 straipsnio 3 4 –7 dalimis. Dalyviui pasirinkus mokėtinos pensijų išmokos rūšį (įsigyjančiam pensijų anuitetą – pensijų anuiteto rūšį) ir nurodžius ją prašyme dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo, dalyviui mokėtinos pensijų išmokos rūšis nebegali būti keičiama, išskyrus atvejį, kai dalyvis vienašališkai atsisako pensijų išmokos sutarties.“

8 straipsnis. 32 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti 32 straipsnį netekusiu galios nuo 2024 m. sausio 1 d.

„32 straipsnis. Periodinių pensijų išmokų mokėjimas

1. Pensijų kaupimo bendrovės dalyviui per mėnesį mokėtinos periodinės išmokos dydis yra nustatomas priežiūros institucijos nustatyta tvarka.

2. Periodinės pensijų išmokos pradedamos mokėti nuo pensijų išmokos sutartyje nurodytos dienos, bet ne vėliau kaip per 31 kalendorinę dieną nuo šio įstatymo 30 straipsnio 8 dalyje nustatyto termino vienašališkai atsisakyti pensijų išmokos sutarties pabaigos. Pensijų išmokos sutartyje turi būti nurodyta mėnesio diena, kurią pensijų kaupimo bendrovė mokės

~~dalyviui periodinę pensijų išmoką, ir mokėjimo periodiškumas. Pensijų išmokos mokamos dalyviui ne rečiau kaip vieną kartą per 3 mėnesius. Pensijų išmokos pervedamos į pensijų išmokos sutartyje nurodytą asmeninę dalyvio sąskaitą kredito ar mokėjimo įstaigoje. Jeigu dalyvio prašymu pensijų išmoka pervedama į sąskaitą kredito ar mokėjimo įstaigoje, esančioje ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, mokėjimo pavidimo išlaidas padengia dalyvis.~~

~~3. Periodinių pensijų išmokų suma, neišmokėta dėl gavėjo mirties, yra paveldima Civilinio kodekso nustatyta tvarka.~~

~~4. Sudarius periodinės pensijų išmokos sutartį, dalyviui priklausantis pensijų turtas lieka jo asmeninėje pensijos sąskaitoje. Dalyvis, gaunantis periodines išmokas, turi teisę pereiti į tos pačios arba kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą kitą pensijų fondą tokiais atvejais šio įstatymo 9 ir 10 straipsnių nuostatos taikomos *mutatis mutandis*."~~

9 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 33 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. ~~Standartinis~~ Pensijų anuitetas pradamas mokėti nuo sprendime dėl pensijų anuiteto mokėjimo nurodytos dienos, kurią gautas dalyvio prašymas dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo.“

10 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„Išieškojimas iš ~~periodinių pensijų išmokų~~ ir pensijų anuiteto vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nuostatų, reglamentuojančių išieškojimą iš skolininko pensijos, nustatyta tvarka. Išieškojimas iš vienkartinės pensijų išmokos vykdomas Civilinio proceso kodekso nuostatų, reglamentuojančių išieškojimą iš skolininko piniginių lėšų, nustatyta tvarka.“

11 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia

Seimo narė

Laima Nagienė